

Viite: STM/2103/2019, STM049:00/2019, lausuntopyyntö 3.7.2019

Valtiovarainministeriön lausunto Sosiaali- ja terveysministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi terveydenhuoltolain muuttamiseksi. Ehdotuksen tavoitteena on mahdollistaa tuomioistuimille puolueettomien asiantuntijalausuntojen saaminen ja parantaa oikeusvarmuutta.

Esityksessä Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri veloitettaisiin terveydenhuoltolakiin lisättävällä säännöksellä antamaan eräin edellytyksin asiantuntijalausuntoja tuomioistuimille niiden käsiteltävänä olevissa asioissa. Tällä hetkellä millään toimijalla ei ole velvollisuutta antaa tuomioistuimien tarvitsemia lausuntoja, mikä on käytännössä johtanut siihen, että tuomioistuimet eivät useinkaan saa sellaisia lausuntoja, joita tuomioistuimen käsiteltävänä olevan asian asianmukainen käsittely välttämättä edellyttäisi. Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri perustaisi asiantuntijaryhmän, jonka toimintaan muut yliopistolliset sairaanhoitopiirit osallistuisivat niimeämällä asiantuntijalääkäreitä. Valtio korvaisi Pohjois-Savon sairaanhoitopiirille toiminnasta aiheutuneet kustannukset.

Lausuntojen määrä: Korkein oikeus on pyytänyt vuosittain noin 10 - 20 lausuntoa tapaturma- ja ammattitautiasioissa. Käräjä- ja hovioikeudet eivät tilastoi lausuntoja, joten tarkkaa lukumäärää ei ole saatavissa, mutta arvio on noin 10 vuosittain. Vähäiseen määrään on vaikuttanut lausuntojen vaikea saatavuus, ja tilanne saattaa muuttua, jos niitä on paremmin saatavilla. Vakuutus oikeus pyysi 40 lausuntoa vuonna 2018 (60 lausuntoa vuonna 2017). Se saa lausunnot pääasiassa omilta asiantuntijalääkäreiltään, mutta voi pyytää niitä myös muilta asiantuntijoilta. Korkein hallinto-oikeus ja hallinto-oikeudet ovat pyytäneet vain noin yhden lausunnon vuodessa. Lausuntojen kokonaistarpeeksi arvioidaan noin 80 - 200 kappaletta vuosittain.

Kustannuksia syntyy lausunnon laatimisesta, mahdollisesta asiantuntijan suullisesta kuulemisesta tuomioistuimessa sekä siihen valmistautumisesta. Lausunnon maksettavien korvausten euromäärät on tarkoitus säätää asetuksella. Korvaus tulisi olemaan noin 800 euroa suppeasta lausunnon ja 1500 euroa laajasta lausunnon. Oikeudenkäynnistä ja siihen valmistautumisesta maksettaisiin tuntiperusteisesti 50 - 80 euroa tuntia kohden.

Lisäksi Pohjois-Savon sairaanhoitopiirille syntyy hallinnollisia kuluja puolipäiväisen toimistosihteerin työpanoksen verran ja tehtävä vaatisi lisäksi 10 - 20 prosenttia yhden lääkärin työpanoksesta.

Valtion vuoden 2020 talousarvioesitykseen on ehdotettu 0,5 miljoonan euron lisämäärärahaa momentille 33.60.34. Momentille on ositettu 15,2 miljoonaa vuosittain, mutta sieltä on kulunut vain runsas 12 miljoonaa vuosittain. Momentille on puollettu käyttötarkoituksen muutos, mutta varatun määrärahan arvioidaan kattavan myös uuden tehtävän kulut vuonna 2020. Lisäksi kyseessä on arviomääräraha, jota voidaan tarvittaessa lisätä. Ensimmäisten vuosien aikana selviää todellinen kulutaso.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 55 §:n 2 momentin mukaan uusissa ja laajentuvissa valtionosuustehtävissä valtionosuus on 100 prosenttia uusien ja laajentuvien tehtävien laskennallisista kustannuksista, ellei valtionosuustehtäviin tehdä vastaavan suuruisia vähennyksiä. Näin ollen ilman muuta sääntelyä esitetty uusi asiantuntijalausuntoihin liit-tyvä tehtävä on siis valtionosuustehtävä, jolloin sen rahoitus olisi edellä kuvatun korvamerkit-tyyn rahoituksen lisäksi myös osa laskennallista valtionosuusrahoitusta. Valtionosuusprosentti kyseissä tehtävissä olisi 100 prosenttia.

Asetuksen mukainen rahoitusmalli edellyttää, että kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 2 §:ään lisätään vastaava soveltamisalapoikkeus kuin lain 2 §:n 1 momentin 12 kohdassa tällä hetkellä on terveydenhuollon opetuksen ja tutkimuksen järjestämisestä.

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Martti Hetemäki

Osastopäällikkö, budjettipäällikkö

Sami Yläoutinen